

NEJNEBEZPEČNĚJŠÍ ZVÍŘATA SVĚTA

**DRAVÍ
JEDOVATÍ
SMRTELNĚ
NEBEZPEČNÍ!**

Karolin Küntzelová

Nejnebezpečnější zvířata světa

Edika
Brno
2014

Předmluva

V této knize najdete 26 nejjedovatějších a nejnebezpečnějších živočichů světa.

Někteří z nich jsou nepatrní jako komár rodu Anopheles, jiní obrovští jako slon. Žijí v džungli, v poušti, v krajině věčného ledu nebo v moři. Bojují jedem, ostrými zuby a s neuvěřitelnou silou. Setkání s nimi může být smrtelné.

U každého živočicha naleznete charakteristiku jeho hlavních znaků a spoustu informací o způsobu života, technikách boje a samozřejmě o míře jeho nebezpečnosti. Ale přečtěte si to sami a směle se vydejte do světa těch nejdivočejších predátorů, nejnebezpečnějších hadů a nejjedovatějších medúz.

Nebudete-li rozumět nějakému slovu, nahlédněte jednoduše do slovníčku. V kvízu na konci knihy si můžete vyzkoušet, zda jste se stali odborníky na nejnebezpečnější zabijáky ve volné přírodě.

Překlad: Nina Fojtů
Odborná korektura: Zuzana Kruřová
Obálka: Irena Rozvoralová
Sazba: Irena Rozvoralová
Odpovědná redaktorka: Eva Mrázková
Technický redaktor: Jiří Matoušek

Title of the original German edition: Bissig, giftig, tödlich
© by Compact Verlag GmbH, Munich

Translation © Nina Fojtů, 2014

Objednávky knih:
www.albatrosmedia.cz
eshop@albatrosmedia.cz
bezplatná linka 800 555 513
ISBN 978-80-266-0552-2

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2014 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 18 677.
© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

 ALBATROS MEDIA a. s.

Obsah

Černý panter	4
Plivající kobra	8
Varan komodský	12
Chobotnice kroužkovaná	16
Černá vdova	20
Čtverzubec	24
Slon	28
Šípová žába	32
Hroznýš královský	36
Hroch	40
Komár rodu Anopheles	44
Měchýřovka portugalská	48
Mořští hadi	52
Medvěd grizzly	56
Žralok bílý	60
Ropucha obrovská	64
Ježovka	68
Tygr	72
Odranec	76
Nosorožec	80
Mamba černá	84
Korovec jedovatý	88
Medvěd lední	92
Trnucha	96
Krokodýl	100
Perutýn	104
Kvíz	108
Slovníček	110
Přehled použitých vyobrazení	112

Černý panter

Kdo jsem?

Panter, levhart, puma nebo jaguár? Název zvířete černého jako noc často mate. Panter však není samostatným druhem, jak se mnozí mylně domnívají. Na správnou stopu vás může přivést latinský název rodu „Panthera“. Černý panter je tedy jakýkoliv jedinec rodu Panthera (levhart, jaguár i puma) s černou srstí.

WANTED ČERNÝ PANTER

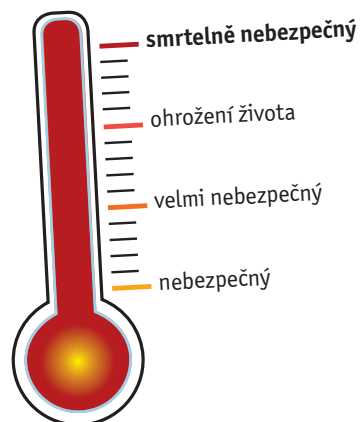
Velikost: výška 45 až 80 centimetrů a délka až 1,9 metru (bez ocasu)

Barva: černá

Výskyt: Afrika, Asie, Arabský poloostrov

Potrava: kopytníci (lichokopytníci i sudokopytníci, dokonce i prase divoké), ptáci, opice, plazi

Zbraně: rychlost, síla, ostré zuby a drápy

Hříčka přírody?

Zda kočkovitá šelma přijde na svět s černými skvrnami na žlutém podkladě, nebo se sytě černým zbarvením, souvisí s geny, tedy dědičnými vlohami zvířete. Barvu potomstva určuje jeden konkrétní gen.

Vzhledem k tomu, že se tento gen nemusí vždy prosadit, mohou se v jednom vrhu objevit žlutočerná i zcela černá mláďata, i když jejich rodiče jsou žlutočerní. Zvláště často dědí černou barvu srsti panterů, kteří žijí v asijských džunglích.

Černá znamená nebezpečí

O černých panterech se říká, že jsou nebezpečnější a agresivnější než jejich žlutočerní příbuzní. Prokázáno to nicméně nebylo. Faktem je, že levharti a jaguáři jsou nebezpeční už ze své podstaty.

Umění zakousnout kořist a pochutnat si na ní

Tyto tiché velké kočky loví velmi efektivně, kořist jim unikne jen zřídka. Jsou rychlé a velmi silné. Dokonce

i zvířata, která jsou mnohem větší než ony samy, vyřídí jedním cíleným kousnutím. Představte si, že někdy táh-

nou svou kořist až vysoko do korun stromů, aby si ji tam mohly v klidu sežrat.

Na lovu

Levharti dokážou skvěle lovit během dne i v noci. Načasování závisí na tom, kdy se jejich kořist pohybuje venku. Pak se připlíží co nejbližší, skočí na oběť a usmrtí ji kousnutím do šíje nebo hrdla. Ale levharti jsou také trpěliví lovci, kteří umí čekat na vhodnou kořist celé hodiny.

+++++

Při dobrých světelných podmínkách můžete černou srstí levharta vidět prosvítat typickou kresbu černých skvrn na tmavém podkladě.

+++++

Vidíte levhartí skvrnitou kresbu pod jeho černou srstí?

Svítící oči

Oči černého pantera vypadají, podobně jako u ostatních kočkovitých šelem, jako by ve tmě svítily. To způsobuje vrstva na sítnici, která odráží velmi malé množství světla. Proto černý panter vidí výborně i v noci. Navíc dokáže rozšířit zornice natolik, že se mu do oka dostane i velmi slabé světlo. V noci vidí pětkrát až šestkrát lépe než člověk.

+++++

VELKÁ PĚTKA

Levhart je jednou z hlavních atrakcí fotografického safari v Africe. Společně se slonem, nosorožcem, buvolem a lvem patří k „velké pětce“. Jedná se o zvířata, která bylo nejtěžší skolit v dobách, kdy se ještě směly lovit.

+++++

Supersmysly

Kromě vynikajícího zraku má černý panter také velmi dobrý sluch. Slyší dokonce i tóny, které postřehnete jen stěží. Rovněž jeho čich je mimořádný. Tak vidíte, že má černý panter supersmysly – ideální pro lov!

Levharti zabijáci

Existují zprávy o jednotlivých levhartech, kteří mají na svém kontě více než 100 zabitých a sežraných lidí. Není to však pravidlem. Levharti se z velké části drží od lidí dál. Útočí na ně většinou jen tehdy, pokud jsou příliš slabí a pomalí na lov zvěře.

Plivající kobra

Na návštěvě u plivajících kober

Plivající kobry se řadí do čeledi korálovcovitých. V rámci této čeledi tvoří skupinu kober, které se brání cíleným pliváním jedu. Do této skupiny patří kobra mosambická, kobra černokrká, kobra červená, kobry jihovýchodní Asie a kobry jižní Afriky.

Uštknutí...

Plivající kobra zabíjí svou kořist, stejně jako jiní jedovatí hadi, cíleným uštknutím. Připlíží se ke své kořisti nebo zalehne a vyčkává. Je-li kořist v dostatečné blízkosti, blesku-rychle vyrazí kupředu a kousne. Přitom se jed dostane do těla oběti a paralyzuje ji. Jakmile se kořist po delším utrpení udusí, kobra ji sežere.

... a plivnutí jedu

Pokud se kobra cítí ohrožena, svou kořist neuštkne, nýbrž plivne svůj jed z bezpečné vzdálenosti na hlavu potenciálního útočníka. Dokáže jej plivnout s úžasnou neomylností na vzdálenost 2,5 metru.

WANTED

PLIVAJÍCÍ KOBRA

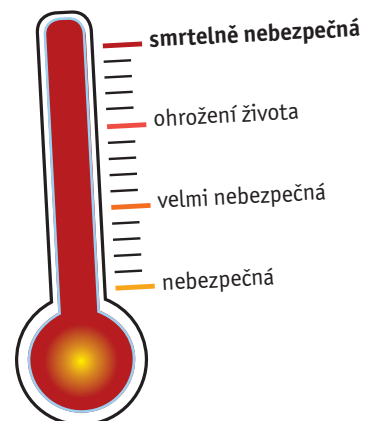
Délka: v závislosti na druhu 80 centimetrů až 2,7 metru

Barva: černá, tmavě červená, šedá, olivová, žlutohnědá, částečně s pruhy

Výskyt: Afrika, jihovýchodní Asie

Potrava: hlodavci, drobní plazi, obojživelníci, ptáci, vejce

Zbraně: jed

Poslední varování

Jakmile kobra ucítí nebezpečí, vztyčí se do výšky. Přitom roztáhne svá dlouhá krční žebra do velké klínovité kápě, a vypadá tak ještě větší a nebezpečnější. Postaví se vždy tváří v tvář svému protivníkovi a nespustí jej z očí.

Nejpozději v tomto okamžiku by měli případní útočníci pečlivě zvážit, zda si troufnou zaútočit, neboť tento postoj naznačuje něco jako: Stůj! Dál ani krok! Pomalý ústup by ti mohl zachránit život.

Řádky obětí

Největší plivající kobra světa jménem *Naja ashei* byla objevena v Keni teprve v roce 2004. Se svými téměř třemi metry není jen obrovská, ale také mimořádně jedovatá. Má takovou zásobu jedu, že by byla schopna zabít 15 až 20 lidí. Spolehlivý protijed pro tento druh kobry je třeba teprve vyvinout.

ZAVŘETE OČI

Plivající kobra míří vždy na útočnickovy oči a svůj cíl často také zasáhne. Útok je tak rychlý, že oběť nemá čas uhnout. Pokud se jed dostane do očí, vede to k silným bolestem a otokům až ke slepotě.

Zde si můžete prohlédnout jedové zuby plivající kobry.

Zahnuté jedové zuby

Na rozdíl od ostatních jedovatých hadů jsou jedové zuby plivající kobry dokonale uzpůsobené k vystřikování jedu. Ten se tvoří v jedových žlázách za horními předními zuby, odkud jej kobra vytlačuje do jedového kanálku. Konec kanálku je vysoko nad špičkou zubu a je zahnutý směrem dopředu, tedy na oběť, a ústí do jakési trysky.

+++++

NEPŘÍJEMNÉ POTOMSTVO

Mláďata jsou po vylíhnutí z vajec plně vyvinutá. Také jejich zuby jsou od první sekundy připraveny k použití a vystřikování jedu.

+++++

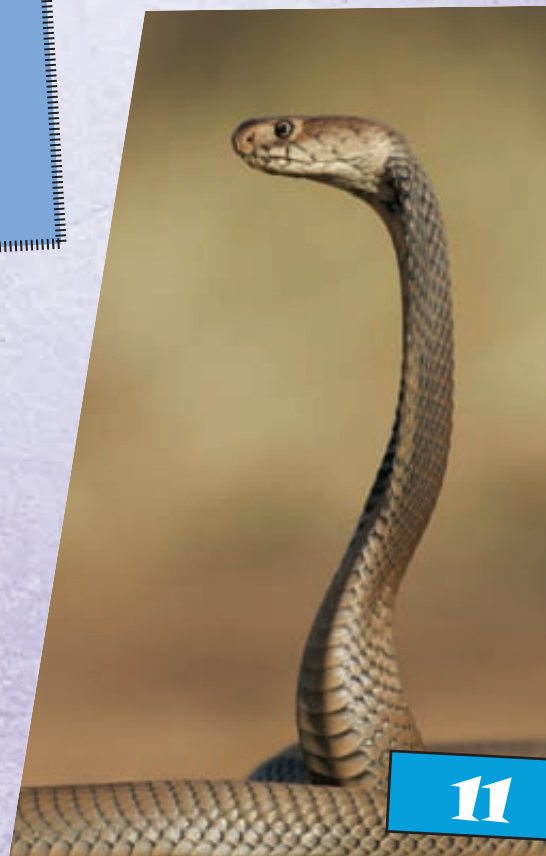

Tryska

Můžete si ji představit jako trysku zahradní hadice. Jedním sdruženým proudem se míří lépe než mnoha širokými proudy vody. Zahnutá tryska na jedových zubech je receptem na úspěch plivajících kober.

Zrádný jed

Když se jed dostane do očí, způsobí poškození zraku nebo slepotu. Ale i když vás had uštkne namísto vystříknutí jedu do očí, nevyvážete se zdravou kůží. Neurotoxin ochromí dýchání a vede k srdeční zástavě. Zároveň silně poškodí tkáň. Na místě kousnutí mohou vzniknout velké rány, v nejhorším případě již nelze pokousané části těla zachránit.

Varan komodský

Pravěký živočich

Varan komodský je největším druhem ještěra na světě. Jeho historie sahá miliony let nazpátek, objeven byl přitom teprve ve 20. století na poměrně odlehlém ostrově Komodo.

Dinosaurus nebo drak?

Svým mimořádně mohutným tělem, silnými končetinami, dlouhými prsty a velmi ostrými drápy, dlouhým ocasem, šupinatou kůží a rozeklaným jazykem připomíná varan komodský dinosaury či draky ze starých pověstí a je stejně nebezpečný.

WANTED VARAN KOMODSKÝ

Délka: 1,9 až 3 metry

Barva: zemitě hnědá, šedozele
ná

Výskyt: ostrovy Indonésie

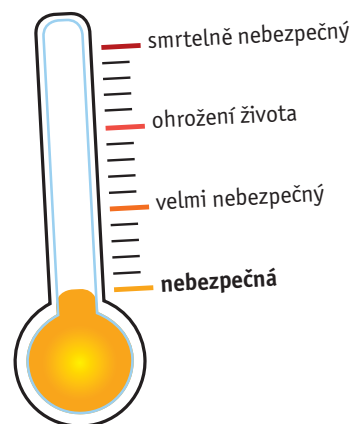
Potrava: ještěrky, hadi, ptáci,
opice, jeleni, divoká prasata,
vodní buvoli, ale i mršiny

Zbraně: jed

Zákeřná zbraň

Varan komodský zabíjí jedem ve svých slinách. Pokud varan svou kořist kousne, dostane se jed do rány. To vede rychle k velké ztrátě krve nebo k zánětu, na který kořist nakonec zemře.

Jed ve slinách není smrtelný pouze pro jeho kořist, ale také pro člověka. Měli byste si tedy dobře rozmyslet, zda se přiblížíte k varanu komodskému natolik, aby vás mohl kousnout.

V záloze

Varan komodský dokáže urazit až 18 kilometrů za hodinu. Pro delší pronásledování ostatních

zvířat to však není dostatečná rychlost. Proto na ně číhá na trasách, které pravidelně zvěř

křížuje. Nehybně čeká v úkrytu, dokud se kořist neukáže. Pak z něj znenadání vyrazí.

Mám tě!

Menšího živočicha zakousne nebo rozdrtí. Větší kořist nejprve srazí k zemi, pak jí zasadí několik kousanců nebo jí ihned vyrve vnitřnosti.

+++++

NEPOPULÁRNÍ „SPOLUBYDLÍČÍ“

Tento monstrózní ještěr je skutečným turistickým lákadlem. Mnoho místních si varana přesto neváží, protože usmrcuje také jejich dobytek.

+++++

Zdánlivý únik

Chytí-li tento obří ještěr nějaké zvíře, nepodaří se mu vždy kořist zadržet. Někdy se oběť osvobodí a uteče. Ale ani tak se varan komodský ještě nemusí svého jídla vzdát, neboť jed ve slinách pracuje rychle a zvíře záhy umírá na ztrátu krve nebo na otravu krve. K vypátrání kořisti používá varan svůj jazyk, kterým dokáže „zachytit“ její pachovou stopu kořisti. Tato stopa jej zavede přímo k jeho potravě.

V korunách stromů

Mladí varani umějí skvěle šplhat. Mláďata často tráví své první měsíce a roky zcela na stromech. Živí se zde vejci a hmyzem. Ihned po narození prchají na stromy, neboť rodiče se nezastaví ani před sežráním vlastních potomků, pokud mají hlad.

+++++

LIDSKÉ MASO

Lidé nebývají kořistí varanů. Smrtelné nehody se ovšem stávají, pokud se ještěři cítí člověkem zahnaní do kouta.

+++++

Stárnutí na zemi

Dospělí jedinci nemohou svá mláďata následovat do korun stromů, protože jsou

příliš těžcí. Jakmile mláďata dorostou do délky přibližně jednoho metru, musejí svůj

vzdušný domov opustit. Nejsou již snadnou kořistí a žijí dál na zemi.

Nenasytové

Samci varana komodského mohou vážit až 80 kilogramů, samice zhruba polovinu. Jsou schopni sežrat kořist s hmotností až do sedmdesáti procent vlastní tělesné váhy! Spořádat celého divočáka pro ně není problém. Představte si, že byste snědli na posezení několik krůt. Varani to dokážou. Jejich žaludek se totiž umí neuvěřitelně roztáhnout.

Chobotnice kroužková

Nejnebezpečnější chobotnice na světě

Co do velikosti je tato smrtelně nebezpečná chobotnice spíše nenápadná. Malé exempláře mohou mít pouhých deset centimetrů a největší nedosahují ani šířky sešitu A4. Toto na první pohled roztomilé zvířátko by dokázalo svou celkovou dávkou jedu zabít až 26 lidí.

WANTED

CHOBOTNICE KROUŽKOVANÁ

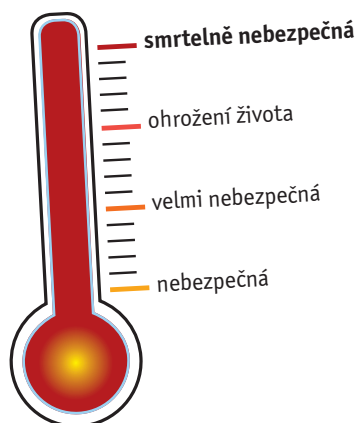
Velikost: 10 až 20 centimetrů

Barva: světle hnědá, při ohrožení tyrkysové kroužky

Výskyt: pobřežní vody Filipín, Indonésie, Papuy-Nové Guiney, Šalamounových ostrovů a Austrálie

Potrava: mlži, korýši

Zbraně: jed

Smrtící sliny

Chobotnice si jed nevyrábí sama. Je produkován symbiotickými bakteriemi ve dvou slinných žlázách. Neurotoxin, který zde vzniká, je stejný jako u čtverzubce, se kterým se seznámíte později: tetrodotoxin. Přenáší se kousnutím chobotnice. Sliny proudí ze žláz chobotnice do jejích úst a odtud do těla oběti. Působí během dvou hodin a ochromí bránici a tím i dýchání napadeného.

Nepatrná šance na přežití

Po kousnutí je nutné rychle poskytnout umělé dýchání, jinak člověk zemře. Je důležité, aby se v umělém dýchání pokračovalo tak dlouho, dokud jed nepřestane účinkovat. To může trvat několik hodin. Pokud člověk vydrží tak dlouho, může dokonce vyváznout bez trvalých následků.

Když se chobotnice rozzlobí

Chobotnice kroužkované jsou hravé, zvědavé a důvěřivé. Pokud však tuší nebezpečí nebo se cítí ohrožené,

zviditelní se nápadnými, zářivými modročernými kroužky. V takovém případě buďte opatrní! Pokud tedy

chobotnice najednou změní svou barvu, měli byste rozhodně vzít rychle nohy na ramena.

MALÉ KOUSNUTÍ - OBROVSKÝ ÚČINEK

Kousnutí chobotnice nijak zvlášť nebolí, účinek je ovšem zničující. Oběť ochromená jedem prožívá svůj vlastní zápas se smrtí při plném vědomí.

Kde chobotnice loví?

Chobotnice kroužkovaná se nejraději zdržuje a loví v mělkých pobřežních vodách. Protože se s oblibou ukrývá mezi mlži a plži, dochází často

k nebezpečným setkáním chobotnice s potápěči. Představte si, že zvednete krásnou mušli, ve které se uvelebila právě chobotnice.

Je docela možné, že odbila vaše poslední hodinka... Ale žádný strach: za normálních okolností se s chobotnicí zpravidla nesečkáte.

Jed jako zbraň

Chobotnice používá svůj jed nejen k obraně, ale také k lovu. Má se za to, že chobotnice uvolňuje svůj jed v blízkosti své oběti. Znehybněnou kořist pak v klidu sežere.

ÚKOL SPLNĚN

Samci chobotnice umírají krátce po svém prvním spáření se samicí. Samice chobotnice naproti tomu žije tak dlouho, dokud se nevyklíhnou mláďata. Celkem trvá život chobotnice jen asi tři roky.

Dokonalá ochrana

Chobotnice kroužkovaná naklade kolem padesáti vajíček, která ukládá buď na zem, nebo nosí pod chapadly. Zlodějům, kteří mají na ni a její potomky spadeno, není co závidět. I samotná vajíčka totiž obsahují dávku jedu, která s každým útočníkem rychle skoncuje. Chobotnicím, které se ve vajíčkách vyvíjejí, jed nic neudělá. Jsou vůči němu imunní.

Černá vdova

Tři vdovy

Jméno černá vdova je souhrnným označením pro tři nejnebezpečnější pavouky z čeledi snovačkovitých. Evropskou černou vdovu, poddruh snovačky jedovaté, poznáte podle třinácti světle ohraničených červených skvrn na zadečku. Černé vdovy snovačka jedovatá a snovačka kalifornská mají na zadečku skvrnu ve tvaru přesýpacích hodin. Všechny tři jsou jedovaté. Evropská zástupkyně má dokonce ten nejsilnější jed ze všech pavouků žijících v Evropě.

Výstražné zbarvení

Jasně červená kresba na zadečku černé vdovy slouží k zastrašení. Výstražné zbarvení tohoto jedovatého pavouka je podobně jako u mnoha jiných zvířat signálem, aby se mu ostatní živočišové raději vyhýbali.

Jak přišla vdova ke svému jménu

U černých vdov jsou samičky nejen mnohem větší než samečci, ale také mnohem agresivnější. Některé samičky samce po páření zabijí a sežerou. Ovšem tato situace nastává pouze při páření v zajetí, kde samec nemá prostor, kam by utekl. Samice pavouka tak udělá sama ze sebe vdovu. Z přírody není znám jediný případ takového chování. Najdou se i samečci, kteří přežijí několik páření.

WANTED

ČERNÁ VDOVA

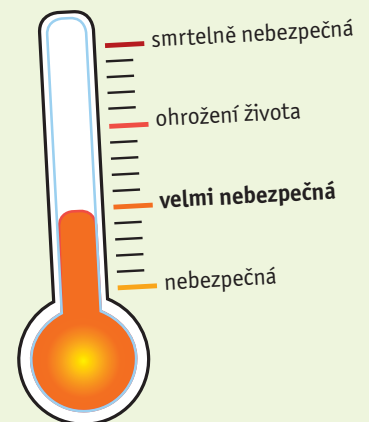
Velikost: až 1,5 centimetru

Barva: černý podklad, červená kresba

Výskyt: tropy, subtropy, Severní a Jižní Amerika, jižní Evropa

Potrava: mouchy, kobylky, brouci, pavouci, drobní obratlovci, jako jsou ještěrky

Zbraně: jed

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.